

O millo corvo e o traballo comunitario

Gerardo Pereira - Menaut

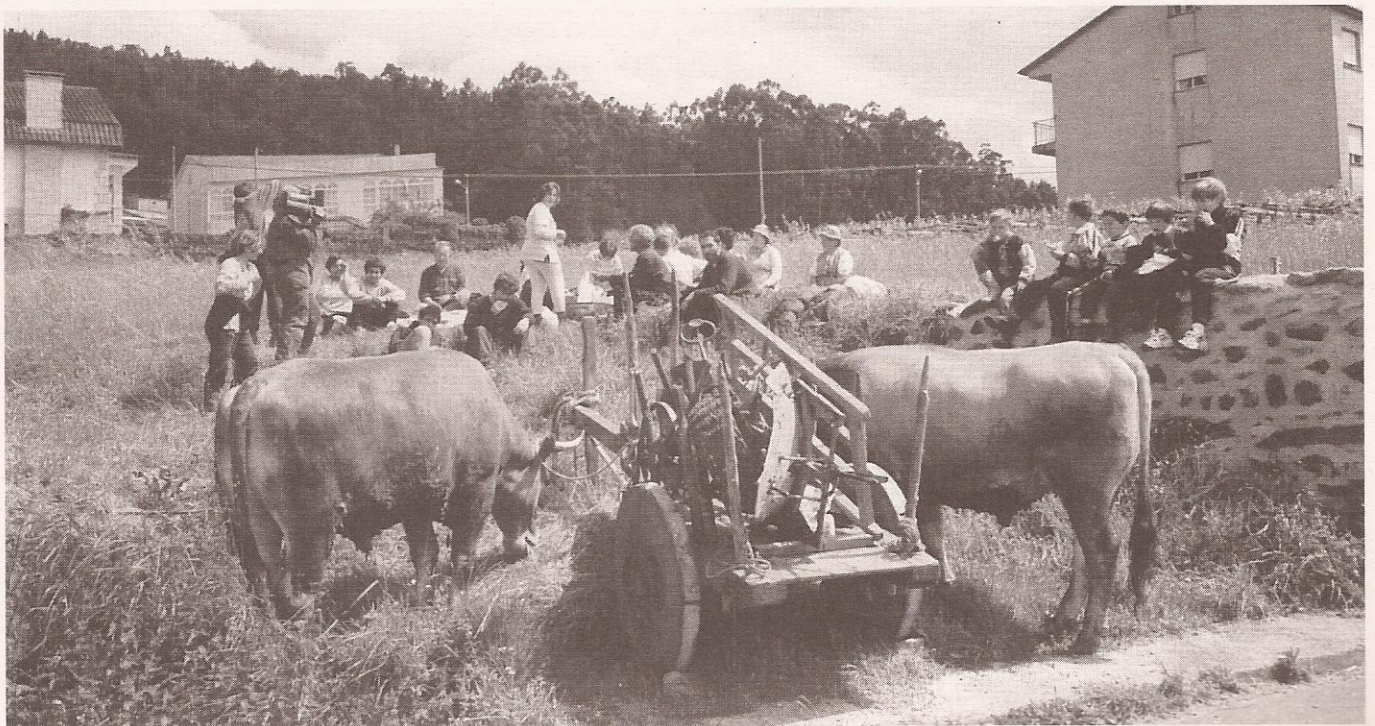
Unha das cousas máis interesantes da vida das nosas aldeas tradicionais era a colaboración entre todos cando chegaba o momento da recollida de certos cultivos como as patacas, o viño ou o millo. Por pura necesidade os campesiños tiñan que se axudar os uns aos outros, porque o traballo era moito e moi urxente para a familia que facía a recollida. A Festa do Millo Corvo é unha boa ocasión para que os que viviron aquelas xeiras, non hai tanto tempo, deixen saír as súas mellores lembranzas daqueles tempos e para que os máis novos os coñezan mellor e vexan que non todo está superado.

Os traballos comunitarios para axudar a quen o necesitaba, é dicir, hoxe a ti e mañá a min, non eran obrigados por lei ningunha nin polas autoridades. Pero ninguén fuxía deles, polo seu propio interese: se eu non axudo, non me van axudar a min cando eu o necesite. Por outra banda, se alguén deixaba de axudar cando llo pedían, sería visto por todos como un becho raro, que non quere pertencer á comunidade, un individuo antisocial. Pero, sobre todo, non o comprenderían.

Os traballos comunitarios eran, en realidade, unha obriga, pero dun tipo moi especial. A obriga viña, para empezar, do propio interese. Sentirse nesa obriga era como pertencer á comunidade, ser fillo daqueles pais, neto daqueles avós, irmán dos irmáns, amigo dos amigos e veciño dos veciños. Deste xeito, o sentimento da obriga era algo natural, non imposto por ninguén, e por eso era tan forte e tan aceptado por todos.

Por outra banda, as sociedades tradicionais tiñan outros métodos moi intelixentes para lle dar pulo e boa eficacia aos traballos comunitarios: que, por riba de seren traballo, eran tamén unha FESTA. Festa para as mozas, para os mozos, para todos. Festa gastronómica, porque se comía especialmente ben, a cargo da familia que recibía a axuda, que tiñan que quedar ben, non foran ser criticados por ter pouca ou mala comida. O gran poeta Uxío Novoneyra contábame unha vez a festa da malla na súa aldea de O Courel, que paga a pena de ser contada.

Resulta que alí no Courel había unhas eiras para mallar o cereal que estaban lousadas cunhas laxes de pedra asentadas no chan e tomadas con mortero

Ceres. Por Anxo Rosende

ou cemento, como é debido. Pero por baixo dunha delas meteran unha ola de cerámica, grande, que quedaba cuberta e non se vía. Ao bater co mallo nesa pedra facíase un ruído sonoro como dun bombo, unha especie de estoupido ben diferente aos das outras pedras tomadas con cemento. A cousa era así: cando os mozos mallaban, todos buscan dar nesa pedra, o máis forte que puideran, para que non houbera dúbida de que acertaran con ela. Ao sonar a pedra, todos berraban OLA!, e o mozo era premiado da seguinte maneira. Á noite, todos un pouco menos cansos, facían un bailongo, e o mozo que acertara coa OLA tiña dereito a escoller a moza que máis lle gustara, e a moza non podía dicir que non. Tiña tamén unha especie de obriga de aceptar a invitación. Tampouco era unha obriga legal. Era unha obriga moral, baseada nas tradicións. E se o mozo era guapo e forte e tiña un bo futuro, a moza estaría encantada, igual cá súa nai. Podemos imaxinar ás mozas rezándolle a un santo para que *aquel* mozo acertara coa ola e a elixira a ela. E ós mozos tomando forzas e pedindo sorte (parece que os mozos eran menos rezadeiras xa daquela) para elixir a *aquela* moza. Que marabilla, poder ir á moza dos meus sonhos sabendo que non vai dicir que non!. Se a cousa tiña que ir a máis, xa era cuestión de ben facer e deixar a semente botada. O da semente botada non o digo con dobre sentido, pero non esquecer que naqueles tempos había outra liberdade, máis natural, para as cousas do amor.

Nos tempos modernos as cousas son distintas. Pagar os impostos a Facenda tamén é unha especie de traballo comunitario, porque poñemos algo do noso para a comunidade. Pero non ten nada que ver co de antes. Daquela sabíase por que, para que, para quen, canto o como se pagaba. E facíase a gusto, con aire de festa e premio, se a sorte acompañaba. E igual que se pagaba, recollíase. Cando outros traballaban para min.

Recuperar ese sentido de comunidade estaría moi ben, sen que iso signifique volver ao pasado. Moita xente agora, sobre todo entre a mocidade, andan niso, cando fan o voluntariado de axudar a outra xente, aquí ou noutros países, cando acollen nenos orfos, axudan ós vellos, etc... De maneira que non todo está perdido, pero ¿non se podería recuperar tamén iso de escoller moza ou mozo para rematar un concurso de debullar Millo Corvo?

Unha noite no muiño, unha noite non é nada, unha semana enteira eso si que é muiñada. Para que quixerían os mozos e as mozas quedar unha semana enteira no muiño? Non sexades mal pensados. Para moer moito millo corvo, e máis nada...ai!, que cousas tan bonitas. A verdade é que, postos a falar daquelas cousas, o conto non remataría nunca.

